

Enspijk, 7 juli 2026

Aan: CDH Waterschap Rivierenland

Onderwerp: artikel 4.5 vragen staalslakken Spijk

Geacht college,

Eind 2024 heeft de AWP een aantal vragen m.b.t. de verontreiniging met staalslakken in Spijk gesteld. Deze zijn op 7 januari 2025 beantwoord [via een memo](#) in de commissie Middelen. Sindsdien is het op dit dossier stil geweest. De fractie AWP heeft zich inmiddels ter plaatse op de hoogte gesteld van de problematiek en heeft gesproken met de omliggende bedrijven en bewoners bij monde van de stichting Natuurlijk Schoon Spijk. Deze stichting heeft alle lof voor het werk dat waterschap Rivierenland (heeft) verricht in dit dossier.

Deze stichting informeerde ons dat de staalslakken zoals ze er nu liggen volgens hen niet nuttig zijn toegepast (dat is een eis aan de toepassing). Ze zijn ook verkeerd toegepast (ze liggen bijvoorbeeld tot drie meter onder het grondwatervniveau, terwijl ze daarboven zouden moeten liggen). Staalslakken moeten voorts ingepakt worden, dat is niet gedaan. Ook voldoen ze niet aan de productbladen van Tata Steel. Ze bevatten namelijk wel zware metalen (die uitlogen naar het water) en ongebluste kalk dat zich via stof verspreidt. Direct na toepassing kregen omwonenden en paarden door inademing van dit stof blijvende longproblemen.

Ondanks dat er een oppervlaktewaterzuivering is geplaatst, en het waterschap hier zijn taken voortvarend oppakt, zijn er volgens de fractie AWP allerlei redenen tot zorg voor de gezondheid van mens en dier.

De onafgedekte hoop staalslakken met rechtsachter de zuivering. In de verte Gorinchem.

De fractie AWP heeft n.a.v. ons bezoek ter plaatse de volgende vragen ex artikel 4.5 reglement van orde algemeen bestuur aan het college:

- 1) In januari 2025 gaf u aan dat het waterschap de eis heeft gesteld dat al het (oppervlakte en hemel)water dat in contact is gekomen met de staalslakken gezuiverd moet worden en dat er alleen schoon water geloosd mag worden. Ter plaatse zagen wij dat de 670.000 ton staalslakken onafgedekt liggen en dat de wind voor stofvorming zorgde. Dit stof woei richting Van der Valk, bedrijventerrein en nieuwbouwwijk in Gorinchem, maar ook over de nabijgelegen landbouwpercelen (mais, weide).
 - a. Bent u het met ons eens dat afvoeren van deze afvalstof voor omgeving, water en natuur de beste optie is?
 - b. De vervuiling die zich via het stof verspreidt wordt niet via het systeem met een ringsloot opgevangen. Hoe gaat het waterschap om met neerslag van dit stof in oppervlaktewater wat verder van de staalslakken in Spijk gelegen is?
 - c. Meet u in het oppervlaktewater verhoogde waarden van vervuiling die aan stof van deze staalslakken te wijten is?
 - d. Stofvorming wordt op dit moment (onregelmatig) verminderd door water te rijden over de ophoging. De vrachtwagens nemen de staalslakken mee aan hun banden naar de openbare weg en daarmee komt de vervuiling buiten het gebied dat gemonitord wordt en kan via afspoeling van de weg ook daar in het oppervlaktewater komen. Waarom eist het waterschap niet, dat de banden eerst schoongespoeld worden?
 - e. Gravers en chauffeurs van de naastgelegen werkzaamheden rijden onbeschermd over de weg van slakken door de hierboven genoemde stofwolken. Hoe zit dat met medewerkers van het waterschap die hier werkzaamheden verrichten? Hoe gaat u hier als werkgever mee om in het licht van arboveiligheid?
 - f. Door afdekken kan de hoeveelheid regenwater, die in contact kan komen met de slakken worden verlaagd. Waarom heeft u niet geëist bij de eigenaar, dat de ophoging van staalslakken met bentonietdekens of andere materiaal (papierpulp) wordt afgedekt, zodat het stof niet alsnog in het oppervlaktewater en op gewassen terecht komt? Op die manier komt er immers ook minder hemelwater in aanraking met het materiaal en hoeft er ook minder gezuiverd te worden.
- 2) In januari 2025 gaf u aan dat de provincie bezig was met het opzetten van grondwatermonitoring.
 - a. Is deze monitoring inmiddels opgezet?
 - b. Zo ja, kunt u aangeven wat de resultaten hiervan zijn? Verspreidt het vervuilde water zich naar de diepere grondwaterlagen?
 - c. In de directe nabijheid wordt voedsel geproduceerd: koeien drinken uit sloten, boeren pompen van 100 meter diepte water op voor hun koeien en akkers. Is het verantwoord met dit water voedsel te produceren in de nabijheid van deze staalslakken?
- 3) In januari 2025 gaf u aan dat het waterschap de kosten voor toezicht, monitoring en peilbeheersing niet kon verhalen op de overtreder (inmiddels andere eigenaar, geen financiële middelen e.d.). Gemeente, aannemer en grondeigenaar hebben een handhavingsovereenkomst gesloten, waardoor ze elkaar niet meer met juridische middelen aanpakken. De

gemeente kan daarmee niet meer streng handhaven richting aannemer en eigenaar.

De stichting Natuurlijk Schoon Spijk heeft een advocaat in de hand genomen om een procedure te starten tegen Tata Steel om dit bedrijf als producent op te laten draaien voor de kosten van de vervuiling en afvoer af te dwingen. Er zijn volgens de stichting gegronde redenen om aan te nemen dat dit bedrijf onjuiste informatie heeft geleverd over de samenstelling van het toegepaste product. De stichting heeft het waterschap per brief d.d. 16 mei 2026 gevraagd of het waterschap als belanghebbende samen wil optrekken in deze rechtzaak en een financiële bijdrage wil leveren aan het hiervoor benodigde juridische vooronderzoek door de advocaat. Het waterschap heeft dat verzoek per brief d.d. 25 juni afgewezen.

Waterschap Rivierenland heeft in oktober 2023 bekend gemaakt de schade door PFAS van Chermours via een juridische procedure te verhalen op dat bedrijf.

- a. Waarom heeft u het verzoek van de stichting afgewezen samen op te trekken om de schade die ook het waterschap leidt te verhalen op de producent?
 - b. Gezien de jaarlijkse kosten die het waterschap met belastinggeld maakt voor het monitoren en zuiveren van de vervuiling: waarom ziet het waterschap zich niet als belanghebbende in de zaak van de stichting zodat wij kunnen proberen de schade die het waterschap leidt te verhalen op de producent?
 - c. Bent u bereid om zelf een juridische procedure te starten om de schade die ook het waterschap leidt te verhalen op de producent?
 - d. Zo nee, waarom niet?
- 4) In 2021 is door u contact opgenomen met de Unie van Waterschappen om het probleem staalslakken en uitloging onder de aandacht te brengen bij het ministerie van infrastructuur en waterstaat. In januari 2025 meldde u dat er toezegging was dat het onderwerp opgepakt gaat worden.
- a. Voor nieuwe toepassing is er per juli 2025 inderdaad een tijdelijk verbod op staalslakken gekomen. Is er ook zicht op een algemene oplossing voor het probleem staalslakken en uitloging voor reeds her en der in het land en ook in ons gebied aanwezige staalslakken?

Wij zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet.

Guido van der Wedden
AWP voor water, klimaat en natuur